

REGIONŲ KOMITETAS
Horizontaliosios politikos ir tinklų departamentas (E departamentas)
Konsultacinio darbo departamentas (C departamentas), COTER komisija

**Informacinis pranešimas dėl tikslinės konsultacijos dėl Europos Parlamento ir Tarybos
reglamento, kuriuo sukuriama Europos infrastruktūros tinklų priemonė
COM (2011) 665**

Dabartinė finansų, ekonomikos ir politikos krizė atkreipė dėmesį į tai, kad reikia toliau investuoti į infrastruktūrą, norint didinti augimą ir kurti daugiau darbo vietų, užtikrinti žmonių ir prekių judumą visoje Europoje ir užbaigti bendrosios rinkos integravimą bei užtikrinti ES ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą.

Reaguodama į šiuos iššūkius Komisija siūlo 2014–2020 m. laikotarpiui skirtoje naujoje daugiamečioje finansinėje programoje, apie kurią buvo paskelbta 2011 m. birželio 29 d., sukurti naują integruotą investavimo priemonę – Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP), kurią ES naudos investicijoms į transporto, energetikos ir telekomunikacijų prioritetines sritis. Galutinį pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo sukuriama Europos infrastruktūros tinklų priemonė (COM (2011) 665), Europos Komisija pateikė 2011 m. spalio 19 d.

50 mlrd. eurų Europos infrastruktūros tinklų priemonės biudžetas bus naudojamas finansuoti projektams, kurie užpildytų pagrindinės Europos energetikos, transporto ir skaitmeninių paslaugų infrastruktūros spragas. Ši priemonė taip pat padės pereiti prie ekologiškesnės Europos ekonomikos, skatinant ekologiškesnių transporto rūšių vystymą, didelės spartos plačiajuosčio ryšio diegimą ir sudarant galimybes naudotis atsinaujinančia energija, laikantis strategijos „Europa 2020“ nuostatų. Be to, energetikos tinklų finansavimas padės toliau integruoti energijos vidaus rinką, mažinti ES energetinę priklausomybę ir didinti energijos tiekimo saugumą. Orientuota į pažangius, tvarius ir visapusiškai tarpusavyje sujungtus transporto, energetikos ir skaitmeninius tinklus, Europos infrastruktūros tinklų priemonė padės baigti kurti Europos bendrąją rinką.

Komisija pateikė sąrašą projektų, kur papildomos ES investicijos gali turėti didžiausią poveikį. Visų pirma Komisija tikisi, kad Europos infrastruktūros tinklų priemonės investicijos, suteikdamos infrastruktūros projektams patikimumą ir mažindamos jų rizikos pobūdį, taps tolesnių privataus ir viešojo sektorių investicijų katalizatoriumi. Europos Komisija pirmą kartą siūlo vieną finansavimo priemonę ir bendrą teisinę sistemą trimis tinklų sektoriams ir lieka ištikima savo įsipareigojimui kurti sinergijas ir supaprastinti taisykles.

Bendra sistema ir vienu EITP finansavimo instrumentu siekiama supaprastinti dabartinę ES transeuropinių tinklų (TEN) infrastruktūros finansavimo sistemą.

Pirmiausia, Europos Komisija siekia užtikrinti nuoseklų visų trijų sektorių (transporto, energetikos ir telekomunikacijų) ES projektų finansavimą.

Antra, Europos Komisija tikisi, kad dėl sutaupytų administracinių išlaidų, veiksmingesnio išteklių naudojimo ir didesnio pelno, gauto sukūrus šias sinergijas, bendra EITP infrastruktūros projektų sistema padės pasiekti masto ekonomiją.

Be to, ji padės užtikrinti skaidresnį, nuoseklesnį ir supaprastintą ES finansavimo metodą, kuris turėtų skatinti palankesnes investavimo sąlygas, taip pritraukiant privataus sektoriaus investicijas, reikalingas ES tikslams įgyvendinti. Be to, šia iniciatyva bus sukurtos tolesnio trijų sektorių bendradarbiavimo galimybės ir taip didinamas keitimasis geriausia patirtimi. Tai, savo ruožtu, didins ES finansavimo kiekviename investicijų sektoriuje efektyvumą ir veiksmingumą.

Europos infrastruktūros tinklų priemonė. Transportas

Naudojant EITP priemonę bus investuota 31,7 mlrd. eurų į Europos transporto infrastruktūros atnaujinimą sukuriant trūkstamas jungtis ir šalinant pralaidumo kliūtis. 10 mlrd. eurų iš šios bendros sumos bus rezervuota Sanglaudos fonde investicijoms į transporto projektus atitinkamose šalyse, gaunančiose paramą iš Sanglaudos fondo. Likusieji 21,7 mlrd. eurų bus numatyti investicijoms į transporto infrastruktūrą visose valstybėse narėse.

Europos transporto sistemos buvo tradiciškai kuriamos pagal nacionalines taisykles ir todėl jos nėra visiškai pritaikytos žmonių ir prekių judumui visoje Europoje. Todėl įgyvendinant bendrosios rinkos, sanglaudos politikos ir strategijos „Europa 2020“ tikslus nepaprastai svarbu sukurti tarpvalstybinius transporto koridorius. Todėl Europos Komisija nusprendė sukurti pagrindinį visą Europą apimančią tinklą, sudarytą iš daugiarūšio transporto koridorių, kuriais būtų galima vežti krovinius ir keleivius, užtikrinant didelį efektyvumą ir mažą taršą. Ši investicija padės tobulinti egzistuojančios infrastruktūros veiksmingumą ir tvarumą bei sukurs trūkstamas jungtis ir sumažins pralaidumo kliūtis.

Europos infrastruktūros tinklų priemonė. Energetika

Komisijos pasiūlytame reglamente dėl Europos energetikos infrastruktūros prioritetų įgyvendinimo gairių nustatyta dvylika prioritetinių infrastruktūros koridorių ir vietovių, po keturis kiekvienam iš šių sektorių: elektros energijos ir dujų perdavimo (įskaitant pažangiųjų tinklų diegimą), elektros energijos magistralių ir tarpvalstybinių anglies dioksido perdavimo tinklų.

Numatyta, kad vien elektros energijos ir dujų tinklų plėtrai iki 2020 m. prireiks 200 mlrd. eurų. Komisija planuoja, kad pusė visų šių investicijų bus finansuojama rinkos, o kitai pusei prireiks valstybės iniciatyvos, siekiant skatinti reikalingas privačias investicijas.

Europos infrastruktūros tinklų priemonė. Telekomunikacijos

Pagrindinis ES tikslas telekomunikacijų sektoriuje – pašalinti skaitmenines kliūtis, trukdančias baigti kurti bendrąją skaitmeninio turinio rinką. Įgyvendindama šį tikslą ES siekia sukurti visą plačiajuosčio ryšio tinklą ir pagrindines skaitmeninių paslaugų infrastruktūros platformas, kurias naudojant būtų galima nuosekliai diegti skaitmenines Europos viešąsias paslaugas. Abu šie tinklai yra nepaprastai svarbūs įgyvendinant ES skaitmeninę darbotvarkę ir siekiant strategijos „Europa 2020“ pažangaus augimo tikslų. Kaip nurodyta pirmiau, numatyta, kad norint iki 2020 m. įgyvendinti šiuos tikslus, prireiks daugiau kaip 270 mlrd. eurų investicijų. Tačiau Europos Komisija mano, kad nesiėmus Sąjungos lygmens priemonių, privačiojo sektoriaus investicijos sudarys ne daugiau kaip 50 mlrd. eurų. Kadangi investicijų į skaitmeninę infrastruktūrą socialinė nauda yra nepaprastai svarbi tiek Europos piliečiams, tiek bendrajai rinkai, rinkai paskatinti būtina viešojo sektoriaus intervencija.
